

Peko ja Ilmaneu

- 3085 Inne- oll' õks ka -mustõ illos neio,
ala taiva tark lats.
Tull' õks tä üles hummogul,
varra inne valgõt,
mõsk' õks tä suu, sugõ pää,
3090 känge ala au-jala,
läts õks tä ussõ kaema,
vällä tsõõrilõ morolõ.
Neio õks sis kai katsipoodi,
kullõhõlli kolmipoodi:
3095 "Muil õks moro^q oll' pühidõ^q,
vell' o lastu^q ar laabido^q,
mul õks moro pühk' maldä,
vell' o lastu^q laabimalda!"
Neio õks sis tarrõ tagasi,
3100 tarõ lävele lähese,
ütel' õks umalõ imele,
noomõ maamalõ noorõlõ:
"Ime-õks-kõnõ helläkene,
mesimarja maamakõnõ!"
3105 Käve õks ma ussõh kaemah,
vällä tsõõrilõ morolõ -
muil õks moro^q kõik pühidõ^q,
vell' o lastu^q ar laabido^q,
mul õks moro pühkmaldä,
3110 tanomõ^q tasomalda."
Neio õks sis lausi meelestani,
uma meele poolõstani:
"Lää õks ma pühkmä puutillõ,
laap' ma Riia langasillõ!"
3115 Peko õks kuuld', kostõ vasta,
tahtsõ targastõ kõnõlda,
Peko õks sis lausi meelestani,
uma meele poolõstani:
"Oo õks sa ull noori neio,
3120 taialda talotütär!
Saa-i õks sa pühke^q puutil,
laape^q Riia langasil -
jääse õks sul puru puutillõ,
laastu Riia langasillõ.
3125 Puutõst õks saava^q saja ehte^q,
Riia langast kinä^q kirä^q!"
Neio läts õks sis aita ehtimähe,
päälikohe päätimähe.
Ehe õks tä iist, tasõ takast,
3130 säie hinnäst sälätakast:
panni õks tä rinda suurõ sõlõ,
lasi kaala laja lehe,
panni õks jäl vööle suurõ vüü,
pand' ette pööripõllõ.
3135 Sääntse õks sõlõ rinda pand'
kui kulla kuu puul,
sääntse^q õks ehte^q kaala pand'
kui targa^q taivatähe^q,
- sääntse õks põllõ ette pand'
3140 kui ese aida uss,
sääntse õks vüü vööle pand'
kui Viro vikahtkaar.
Läts õks sis näio minemähe,
kabokõnõ kallumahe,
3145 neio läts õks sis luuda mäele,
kuldaluuda kuusipoodi.
Läts õks tä, läts tükü tiid,
palakõsõ pall' o maad.
Kiä õks sis vasta putunõssõ,
3150 putunõssõ, juhtunõssõ?
Vasta õks putto pikk Peko,
väega kõva vägimiis.
Peko õks haari küüsütellä,
küüsütellä, nõvvõtõlla:
3155 "Kohe õks sa läät, neioõnõ,
kohe kallut, kabokõnõ?"
Neio õks sis Pekoõ ütel',
vägimehele veerädi:
"Kuulõ^q õks sa, Peko, piiri jummal,
3160 kulla nurmõkuningas,
lää õks ma luuda mäele,
kuldaluuda kuusistikko!"
Peko õks sis neiolõ ütel',
kabolõ kadsatõlli:
3165 "Neio, lääde õks sa teedä kurvalist,
kurvalist, leinälist!
Neio-õks-sa-kõnõ noorõkõnõ,
kalõvunõ kabokõnõ,
sini- lääde õks sa -mõtso sisse,
3170 vahalatvo vaihhõlõ.
Neio, lõikat õks sa ossa, kaet kats,
kolmandat kobistõllõt,
neio, kuulõt õks sa suuna sobina,
pilliruuna robina.
3175 Sis tulõ õks sul mano must miis,
must miis, pokan' poiss,
sullõ aase õks rinda riislõma,
aase kaala kaklõma,
sis riib õks sul rinnast ristikõrra,
3180 kakk kaalast su kaaladse^q.
Neio, haara^q õks sa minno manitsõlla,
Peko nimme nimitsellä!
Sis anna õks ma kiirdo kiijorallõ,
tarkut tammõ-ma-nuialõ,
3185 sis õks ka kiijor sinnä kiird,
tammõnuu appe tands.
Sis jääde õks, armas, sa alalõ,
kallis katõlõ käele!"
Neio jäi õks sis kurva kullakõnõ,
3190 pahano pardsikõnõ.
Peko and' õks sis tälle julgut,
julgut, tarkut.

- Näiokõnõ õks sis rutto läts,
kabo virgastõ viirde,
3195 koh õks taa kõllõt´ kõivomõts,
olli^q loovhka^q luvva-ladva^q.
Neio lõigas´ õks ossa, kai kats,
kabo kobõ kolmandat,
sis kuuld´ õks tä suuna sobina,
3200 pilliruuna robina.
Süämekene õks täl jauh´ jänesest,
meeli mõtõl´ mõtusõst.
Must tull´ õks sis miis, maa müräs´,
pokan´ poiss, palo praksõ,
3205 neio ai õks tä rinda riisõma,
kabo kaala kaklõma.
Sis riib´ õks tä rinnast, kakk´ kaalast,
vahaladva vandsutõlli -
neioli riib´ õks tä rinnast ristikõrra,
3210 kabol kaalast kakk´ kaaladsõ^q.
Neiokõnõ õks sis Pekot manitsõlli,
Peko nimme nimitselli.
Pekokõnõ õks sis kuuld´ kavvõndõst,
pardsi pall´o maa takast -
3215 tuul õks tälle sõna tõi,
terräv õhk tiidä^q and´.
Peko and´ õks sis kiirdo kiijorallõ,
nopõt joudo nuialõ,
kiijor juusk´ õks sis õndsat õhko piti,
3220 nui tougas tuult piti,
minotil õks küll juusk´ mehe mano,
kur´a mehe kottalõ,
kur´a lei õks tä mehe kukrohe,
lask´ mehe lagipäähä.
3225 Sattõ õks sis maalõ must miis,
pokan´ poiss palo pääle -
suur õks palo praksahõ,
kõva maa madsahto.
Mehe sattõ^q õks sis massa^q maa pääle,
3230 jäi süä söödü pääle,
kur´a mehe õks tä kummaldõ lei,
kalõ kanariku sisse.
Kiijor õks neioliõ keerät´,
nui kabolõ kadsat´:
3235 "Neio, mine^q õks no kodo naartõh,
kabokõnõ karõldõh -
no pästi õks mi sino pääkese,
kiijor hellä hiisõkõsõ!"
Kiijor kuts´ õks sis valla varõsit,
3240 kats hulka kaarnit,
kiijor käsk´ õks sis vasse^q varõsil,
timmä kakko^q kaarnil.
Mano õks kõik soe^q summõ kuts´,
kuts´ kahru^q kargama,
3245 vere käsk´ õks tä juvva^q viina iist,
liha süvvä^q leevä iist.
Näio lätsi õks sis kodo minemähe,
kabokõnõ kallumahe.
Läts õks tä kodo kottalõ,
3250 vell´o värehte veerele,
imekene õks sis vaolt vasta tull´,

- katõlt vaolt vasta kaldo.
Ime õks sis lausi meelestani,
meelest, meele poolõstani:
3255 "Tüte-õks-sa-reni armarõni,
mino kallis kanakõnõ,
mille om õks sul hiis heitünü,
veri vallus vaeldunu,
mille om õks sul sõlg kõvõrõhe,
3260 pardsi ehte^q pahepoodi?"
Näiokõnõ õks sis üteli umma ohto,
suurt kaiho kaibõlli.
Mitto sai õks täl tunne tuumatõlla,
pall´o aigo arvõlla.
3265 Neio elle õks sis päävä, kai kats,
kolmandat poolõkõsõ,
sis tull´ õks taa kiri kivotahe,
leinäpapõr paja pääle.
Kiä õks tundsõ tuu kirä,
3270 tuu paprõ paja päält?
Neio õks eis´ tundsõ tuu kirä,
leinäpaprõ paja päält:
neioli naate õks sis kutsma kohtohe,
ette viimä esändälle.
3275 Neioli painu-s õks sis pardsi käekese^q,
nõrgu-s nõrga^q sõrmõkõsõ^q,
käe^q painu-s õks täl jalgo kangmähe,
sõrmõ^q sõlmõ heitmähe.
Neiokõnõ õks sis ikul ehitelli,
3280 kagoh lainal laaditõlli:
kohe õks tä jätt´ jälekese^q,
neio saat´ sammukõsõ^q,
neioli õks ikk iih läts,
silma-vesi takah viirdõ.
3285 Kiäke jovva-s õks miilt meelütellä,
neio süänd süütellä.
Neio õks ikk´, eis´ üteli,
maamalõ manitsõlli:
"Agu minno õks no türmä pandas,
3290 **?vaast trooga tropusõst??"**
Neio pand´ õks sis sälgä leinasärgi,
kukro pääle kurva räti,
uma jätt´ õks tä kodo jumalaga,
rahva rahu-tervest.
3295 Neiokõnõ õks sis Jumalat kumard´,
pardsi väega pallõl´,
Essu käsk´ õks tä iih minemähe,
Maarja taadõ tands´mahe,
eis jäi õks tä vaenõ vaihõlõ,
3300 kehväline kespaika.
Läts õks tä versta, kai kats,
nelli-viis veerätelli.
Jälke sai õks tä Peko piiri pääle,
sai kõva saarõ mano.
3305 Neio kai õks sis silmil selgil,
silma-kõlmal kurvalisil,
läbi näkk´ õks tä ikustõ silmil,
veerest silmil vesitsil:
Peko kirot´ õks kirjä kivi pääl,
3310 pardsi puukvit palo pääl.

- Neio läts õks jäl mano ikkõh,
kabõkõnõ kahitõh,
eis´ õks tä kavvõst kumardõlli,
tii päält teretelli:
3315 "Tere õks sa, Peko, avitaja,
hädä seest häälitsejä!"
Peko õks jäl neiolõ ütél´,
kabolõ kahitsõlli:
"Olgu-i õks sa kurvah, kuldkoss,
3320 vahaladõv, laina lõõgu-i!
Sullõ õks au siiä astõ,
kinä kitt siiä kiird´,
au käsk´ õks mul kirjä kirotoõlla,
kitt puhko^q puukvit.
3325 Au ütél´ õks: "Sa ausa olõt!",
kitt tõtõst tõotõlli,
au käsk´ õks mul sinno avitõõlla,
kohtomajast vällä kutso^q."
Pekokõnõ õks sis neiot meelütelli,
3330 kabo süänd sütütelli,
verekese õks tä tekk´ veerüsäst,
näopalgõ parebast.
Peko õks kiroto´, keerät´ sõnna,
vägimiis veerätelli:
3335 "Neiolõ õks ma tii palvõkirja,
kohtolavva lahkot."
Peko saat´ õks pargi palvõkirjo,
kimmä oigõ kiräkese,
neio oll´ õks et vaga vaihhõl,
3340 kehväkene keskel -
neiot käsk´ õks tä mõista^q õigõst,
kuldakossa kulusast.
Kepp õks sis ütél´: "Keerä^q, neio!",
nui kadsat´: "Kallu^q, kabo!
3345 Jätnö^q õks sa kodo kurvameele,
paha süäme palo pääle!"
Peko õks sis and´ julgut,
tahtõ anda^q tarkut.
Sedä õks jäl ütél´ pikk Peko,
3350 kangõlanõ kallutõlli:
"Kolm panõ õks sullõ kuskõ kotikohe,
säidse räime rätikohe -
kubijidõ õks sa vii^q kurgu võida^q,
lõigõjitõ^q lõõri võida^q,
3355 neiol saasõ õks sis õigus ülemb,
sino kohus korgõmb!"
Peko saat´ õks jäl ette pikä kepi,
tammõnuia taarastist,
kepikese õks tä ai ahvõkandist,
3360 kohtolavva lahotajast.
Neiolõ and´ õks jäl julu sinnä joosta^q,
lahkust minnä^q lavva viirde.
Neiokõnõ õks sis virgastõ veere,
kabo keere kibõhõhe.
3365 Miä tull´ õks sis tsirko. tuu tsirisi,
miä lõivo, tuu lõõridi:
"Neio, mine^q õks sa teedä ilosat,
lavvolist ladosat!
Kohtokõnõ õks sul lätt kullatsõhe,
- 3370 säääl hõõkas hõpõtsõhe -
kulda- lätt õks sul -jutt kolka piti,
vaskisõna valda piti.
Neio saadõ õks sa kullus kui kuld,
hius hõõkas kui hõpõ,
3375 pääle saadõ õks viil kohto kulusapast,
sinno tetäs teräväpäst!"
Ega inne õks viil usu-s neiokõnõ,
kavatsõllõ-s kabokõnõ,
tsirgu usu-s õks tä kiilt, linnu miilt,
3380 vahajala vallatuist.
Tuu läts õks kui kodo kottalõ,
tahtõ minnä tuutõ tarrõ,
neiol läts õks sis hirmo uma hius,
vahaladõv laina lei.
3385 Sis kutste õks küll ette kuldakoss,
vahaladõv lavva viirde.
Neiokõnõ õks küll hillä läts,
tahtõ minnä^q tassakõtsi:
näio linnas´ õks mano kui librik,
3390 käve mano kui kärbes,
näiokõnõ õks sis nõna alla lask´,
kække nõna käüsehe.
Kepp nakas´ õks kui sõnno kiirdmähe,
tammõnuia taatama,
3395 kiijor õks rahi kui kirves,
tammõnuia tahvatsõlli.
Tuu oll´ õks küll ausa ahvõkant,
sääduse seletäjä.
Kõik kullõl´ õks kolm kohtomiist
3400 kinnä kiijora jutto -
jutt oll´ õks sis õigõ kui päiv,
kulusap kui kuu puul.
Kimmäs sai õks sis kiijora jutt,
kõkõ targõb tammõnuial,
3405 kimmäb sai õks tä elost igävast,
targõbast taiva all.
Kiijorast õks kõik saiva^q ahvõkandi^q,
tammõnuia targa^q mehe^q,
Peko saiva^q õks jäl kudr´ast kohtomehe^q,
3410 timä usust oppaja^q -
neio sai õks sis õigus ülemb,
kabo kohus korgõmb.
Neio tull´ õks sis vällä naartõh,
kohend´ kuldakossakõist.
3415 Neio kitt´ õks sis Peko kiijorat,
vägimehe verekeist.
Neio tull´ õks sis kodo kitteh,
tiid piti tehñateh:
Peko kitt´ õks tä kimmäst kiijorat,
3420 kõvva jutto kõrralist,
tiid piti õks tä tull´ tehñateh,
pallõ piti pallõldõh,
Neiokõnõ õks kõõ Kuulõ kumard´,
kabo Pääväle pallõl´:
3425 "Kuu, vii^q õks no sõna mu kodo,
anna^q tiidä^q armillõ,
Kuu, lasku-i õks sa ikkõ^q mu imel,
Päiv, maamal maalõ sata^q -

- 3430 minno panda-s õks kinni kinnä neiot,
õga võõda-s võro taadõ!"
Näiokõnõ õks sis paksostõ pallõl',
keerät' sõnna kimmähe.
Pakso^q joosi^q õks jäl sõna^q pallo piti,
kimmäs teno tiidä^q and',
3435 tiidä^q sai õks jäl pikäle Peko^{lõ},
kaldo sõna kangõlasõlõ.
Peko tekkõ õks jäl mano tii pääl,
tull' korgõ kundi pääl.
Neiokõnõ õks sis põlvildõ pallõl',
3440 Pekot kummaldõ kumard'.
Kipõ oll' õks sis neio keelekene,
märksa kabo meekekene,
kägo õks kui kummõ kuusõ otsah,
siska pikk pedäjäh:
3445 neio õks sis kuuk' kumõhõhe,
pill' sõnno pehmehe,
and' õks tä kulda-ait' ummat,
mano maasigõ-teno.
Kummõ oll' õks taa kulda-ait' umma,
3450 makõ maasigõ-teno.
Kulda- nakas' õks -teno kuukmahe,
maasik maah laulmahe,
kulda- sai õks sis -tenost kummõ tsirk,
hõpõtenost hõdras lind.
3455 Sedä õks jäl ütël' pikk Peko,
vägimiis veerätelli:
"Neio-õks-sa-kõnõ noorõkõnõ,
kallis imekanakõnõ,
no sullõ õks ma üttele ne kõnõlõ,
3460 meelimari, ma manidsõ:
sinost saa-i õks imp kotoh eläjät,
ese tarõh tandsjat -
õga lää-i õks sa kotoh kulusapast,
ese tarõh targõpast!
3465 Kullus mine^q õks ar neio korgõhe,
tahhe kabo taivahe -
korgõhe õks su panõ kubijast,
taivahe taarastest!"
Sedä õks jäl ütël' pikk Peko,
3470 kangõlanõ kallutõlli:
"Istma panõ õks su ilma veere pääle,
kuukma kuu poolõ pääle!
Neio-õks-jäl-kõnõ noorõkõnõ,
kuldakossa kullakõnõ,
3475 ilma tiit õks säääl veere ilosast,
kuu poolõ kulusast:
sino saasõ õks säääl kossast kummõ kägo,
vahaladvast lahhe tsirk.
Miä om õks taa kägo kumõhõp,
3480 kumõhõp, helehep,
tuu saasõ õks su kossast kullatsõst,
piho pikäst siidikesest!"
Neiokõnõ õks sis kullõl' Peko sõna,
vägimehe veerätüist.
3485 Kohe õks tä käsk', neio käve,
Peko lähät', timä läts:
neio keere õks sis kiijora pääle,
- uhkõ nuia otsa mano.
Peko õks sis kepile keerät',
3490 tammõnuialõ taat':
"Vii^q õks sa, kepp, kinnä neiot,
tammõnu, tarka last -
istma vii^q õks sa ilma veere pääle,
kuupoolõ kottalõ!"
3495 Kepp õks sis linnas' kui librik,
nui tandsõ taivast piti,
ausa vei õks tä neio au-tähest,
kulusa kuu poolõst.
Kepp vei õks sis neiot kiuhkõh,
3500 kiijor kapo karõldõh,
kepp säääd' õks sis istma igäväst,
kuldakossa kogonest.
Kepp õks sis ütël': "Kitu-neio!",
nui and au-tähe.
3505 Sinnä tandsõ^q õks sis mano taiva latsõ^q,
kaldu^q kuu kanakõsõ^q.
Kõigil õks sis oll' miil hüä,
taiva latsil lahhe miil,
meele õks et tull' sõnasõsar,
3510 sõnasõsar, laululats.
Neio istõ õks sis ilma veere pääle,
kulla kuu poolõ pääle.
Kõik läts õks sis ilm lillelitsest,
kogone kullatsõst,
3515 neiol nakas' õks koss kul'atama,
vahaladvõ laulmahe.
Perrä õks sis tandsõ^q taiva tähe^q,
ao latsõ^q laulo leivä^q.
Kiä läts õks sis kodo kutsmahe,
3520 ese majja manitsõma?
Imekene õks sis kuts' ne kumard',
maama pallõl' madalast:
"Tulõ^q õks sa kodo, mu tüter,
kallu^q kodo, mu kana!"
3525 Neio kostõ õks sis sõna korgõst,
tahtõ üldä^q taivast:
"Määnest kutsut õks sa tüüd tegemähe,
kuvva asõld ajamahe?"
Ime kuts' õks sis lehme nüssmähe,
3530 Jut'okõise juutmahe.
Tütõ õks lausi meelestäni,
meelest, meele poolõstani:
"Õga saa-i õks ma minnä, memmekene,
maalõ minnä, maamakõnõ -
3535 Peko om õks jo mino peremiis,
kangõlanõ kallis tätä!
Ime, keeri^q õks sa mino kirstu mano,
astu^q annivaka mano!
Miä om õks mul linik lillikirjä,
3540 kirä^q otsah ubatähte,
tuu vii^q õks sa linik lehmä mano,
kapuda^q kar'a mano -
küll õks tuu linik lehmä nüss,
kapuda^q Jut'õ juut!
3545 Õga saa-i õks ma minnä^q, imekene,
kodo kaldo^q kanakõnõ -

- Peko õks no kepp minno kiird,
tammõnui taatõllõs!"
- 3550 Neio õks jäl lausi meelestani,
uma meele poolõstani:
"Õga saa-i õks imp minost su tütärd,
vahaladvast sino last!"
Tütär õks jäl kost´ korgõst,
taat´ sõnna taivast,
3555 imele õks tä kurvastõ kost´,
haard´ üldä halõhõhe:
"Sullõ saa-i õks ma appe minnä^q,
kana, appe kaldo^q!
Mino jäi õks küll hiuss hirre pääle,
3560 jäi palõh palgi pääle -
ime, võta^q õks sa hiuss hirre päält,
mino palõ palgi päält!
Pääle heidi õks ma usu uihohe,
jäti viie vislapuuhtõ -
3565 ime, võta^q õks sa usk uibost,
neio viis vislapuust!"
Neiokõnõ õks jäl imele ütël´,
maamalõ manitsõlli:
"Õga imp õks sa, ime, minno näe-i,
3570 saa-i kaia^q, kandjakõnõ!
Ime, läät õks kui õdago magama,
kallut katimõ veerele,
hot´ ohit õks sa, ime, olaluid,
käevare vaotõllõt,
3575 kui tahat õks sa nätä^q umma tütärd,
kaia^q umma kanakõist,
ime, astu^q õks sis ülest inne aigo,
vala^q varra hummogul!
Ime, tulõ^q õks sa ülest kaemahe,
3580 vällä tsõõrilõ morolõ,
ime, kae^q õks sa ausat aotähte,
kulla kuu poolõkõist -
tuu om õks küll sino tütrekene,
sino kallis kabokõnõ!"
3585 Ime tull´ õks sis kodo ikkõh,
kandjakõnõ kahitõh,
ime ikk´ õks sis silmä^q sinitsest,
silmäveere^q vereväst.
Imekene õks sis esele ütël´,
3590 mehele meelütselli:
"Ilma jäi õks ma umast tütrest,
kallis umast kanasõst -
õga tulõ-i õks imp kodo mu tütär,
kallu-i kodo kanakõnõ!"
3595 Ese õks usu-s ime jutto,
panõ-s tõõst tõõsõ jutto,
ese läts õks jäl kodo kutsmahe,
umma majja manitsõmma.
Ese läts õks tuu kivi keskele,
3600 valgõ kivi vaihõlõ,
koh inne õks tä kirjo kirotõlli,
neio pilla pilutõlli.
Ese käve õks sis tuu kivi otsa,
keere kivi keskele.
3605 Esekene õks sis kuts´ ne kumard´,

- tätä paksostõ pallõl´:
"Tulõ^q õks sa kodo, mu tütär,
kallu^q kodo, kanakõnõ!
Sullõ osta õks ma ilo-ehitit,
3610 osta rõõmurõivit,
sullõ osta õks ma sõlõ sõgla suuru,
tele viie tingä lai,
pääle osta õks viil lehe^q lillelitse^q,
sora^q mitmõsordilitse^q.
3615 Lellä- olõ-i õks viil -tütrel lilleliidsi,
tsõdsõtütrel tsõõri sõlgõ -
sullõ osta õks ma ehte^q ilosapa^q,
vahtsõ^q muist valusapa^q!
No kuulõ õks, mu kull´a tütrekene,
3620 mino kallis kanakõnõ:
õga sullõ õks ma tii-i tinatsit,
kae-i sullõ karratsit -
hõpõ panõ õks su sisse hõõkama,
kulla sisse kumisõma!
3625 Sinno kutsu-i õks ma tüüd tegemähe,
armas, asõld ajamahe,
õga kutsu-i õks imp sõõrdu ragomahe,
kütüsit kündmähe,
sinno vii-i õks ma poisist puu-mõtsa,
3630 naistõrahvast raotohe!"
Neio õks sis lausi meelestani,
uma meele poolõstani:
"Ese-õks-sa-kene helläkene,
tätäkene, tähekene,
3635 saa-i õks imp minnä^q, esekene,
minnä^q, tähe tätäkene!
Hot´ õks ma lääsi^q, õga saa-i,
kalluse^q, kaias perrä -
minno õks nää^q pilve^q pidävä^q kinni,
3640 suur taivas taht siiä.
Ma õks kullõ pikkä Pekot,
väega kõvva vägimiist,
kiä tekk´ õks mu kohto kullatsõst,
kohtolavva lahehõst.
3645 Ese-õks-sa-kene helläkene,
tätäkene, tähekene!
Ese, tahat õks kui kündä^q kütüsit,
sõõrdu maalõ sõiratada,
vana vii^q õks mu sõlg sõõru mano,
3650 lehe^q lepä juurõ pääle -
küll õks mul sõlg sõõru rago,
lehe^q lepä leotasõ^q!
Vai tahat õks sa süütä^q hobõsit,
rokka ruunalõ tetä^q?
3655 Ese, mine^q õks sis tõistõ tarrõ,
kallu^q tuuhtõ kambrõhe!
Vastnõ om õks sääal kas´k vaja pääl,
uus särk orrõ pääl -
esekene, õks sa kaiba^q kas´kalõ,
3660 os´asärgile oppa^q!
Küll usus õks taa kas´k su kaiho,
särk oho oppust,
kas´k veese õks sis vett vereväle,
tege rokka ruunalõ!

- 3665 Õga saa-i õks imp minost su tütärd,
 saa-i käpet käskjalga!
 Illos om õks sul upin uiboh,
 mari verrev vislapuuh -
 miä om õks taa upin oigõp,
 3670 veerüs mari vereváp,
 tuu om õks taa upin mu usko,
 verrev mari mino verd.
 Tuu juusk õks sis upin oigõhe,
 verrev mari vesselähe,
 3675 tuu päst õks su jala^q õdagul,
 toosõ kätte hummogul!"
 Esekene õks sis nakas[´] ikmahe,
 kasvo väega kahitsõma.
 Esekene õks sis iki, eis[´] ütél[´],
 3680 kaihomeelel kadsatõlli:
 "Ubinast õks mul saa-i umma tütärd,
 virve mar[´]ast umma verd!"
 Ese tull[´] õks jäl kodo ikkõh,
 kogone kurvah oll[´].
 3685 Pujakõnõ õks jäl vaolt vasta läts,
 katõlt vaolt vasta kaldo.
 Ese jovva-s õks imp kõkkõ kõnõlda,
 pahamiilt pajatõlla:
 "Ilma jääme õks mi umast tütrest,
 3690 kallis hüäst kanasõst:
 kodo jovva-i õks imp kuige kutso^q,
 ese tarrõ taatõlla,
 sinnä om õks tä kiilat kimmähe,
 köüdet kulla kogonest!"
 3695 Vell[´]o läts õks sis kodo kutsmahe,
 umma tarrõ tahtmahe.
 Tuu läts õks tä mängo-mäe pääle,
 läts kinä kingo pääle,
 koh inne õks nää^q mänge^q kõõ^q mängu^q,
 3700 säääl teivä^q kõõ^q timbu^q,
 koh karksi^q õks nää^q kaldõ pääl,
 leivä^q tandso tasatsõhe.
 Vell[´]o kuts[´] õks sis timmä kullatsõhe,
 pilve mant pehmehe,
 3705 sinnä kuts[´] õks tä mängo-mäe pääle,
 kallis ilo-kaldõhe:
 "Maalõ tulõ^q õks, mu siidine sõsar,
 kalõvunõ imekana,
 siiä tulõ^q õks sa mängo-mäe pääle,
 3710 kargama kaldõhe!"
 "Õga saa-i õks ma veertä^q, vell[´]okõnõ,
 sõkko^q sõsarõkõnõ -
 pilve- omma^q õks jo -veere^q mu vele^q,
 kallis taivas imekana!
 3715 Hot[´] õks ma lääsi^q, õga saa-i,
 tandsise^q, taha-i minnä^q,
 kohe olõ õks ma tuud, tuvikõnõ,
 aet armakõnõ.
 Kuulõ^q õks, mu veerüs vell[´]okõnõ,
 3720 vana kodo kudr[´]akõnõ:
 kuus- tulgu^q õks hot[´] -kümmend kutsjat,
 mitosada sõnna saatkõ^q,
 õga jovva-i õks imp kutso^q kuuskümmend,
 minno taivast maalõ tahta^q!
 3725 Vell[´]o-õks-kõnõ noorõkõnõ,
 kalõvunõ imekana,
 kui õks sa tahat tandso lüvvä^q,
 kallehe kargõlla^q,
 mine^q õks sa kulla umma kodo,
 3730 meelimari ese majja!
 Saapakõsõ^q õks mul puhkva^q poolkal,
 kapuda^q uhkõ^q orrõ pääl -
 mino kutsu^q õks sa kota^q kul[´]atama,
 kapuda^q kargama!
 3735 Tandso võidõ õks sa lüvvä^q tasatsõhe,
 suurt hunne huulitsah."
 Vell[´]o jäi õks sis kogone kurva,
 pardsi väega pahano:
 ega üttele-i õks imp kota^q: "Kull[´]a vell[´]o!",
 3740 kapuda^q: "Imekana!"
 Vell[´]okõnõ õks jäl kodo kurvah läts,
 ese majja ikuline.
 Vell[´]o õks sis imele ütél[´],
 maamalõ manitsõlli:
 3745 "Sõsar tulõ-i õks imp kodo korgõst,
 tandsi-i kodo taivast!"
 Kiä läts õks sis kodo kutsmahe,
 taivast maalõ tahtmahe?
 Kutsma läts õks taa sõsar noorõkõnõ,
 3750 kaema kar[´]alatsõkõnõ.
 Kaala pand[´] õks tä kar[´]akotikõsõ,
 sääd[´] valgõ salkuna,
 sälgä pand[´] õks tä kuus kuklikko,
 sääd[´] säidse leeväkeist.
 3755 Kulla läts õks tä tuutõ kotosõhe,
 läts kar[´]a-kaldõhe,
 kohe karja õks tä mõtsa kallutõlli,
 lehme vällä liigutõlli,
 koh leivä^q õks naa^q kepse kid[´]o-puja^q,
 3760 lambapuja^q pokslevä^q,
 säääl õks naaq Maas[´]o^q mälehtelli^q,
 Sit[´]o-lehmä^q sirotõlli^q.
 Neio saisas[´] õks säääl lille lähkohe,
 siidilille sisse,
 3765 tsits[´]a kuts[´] õks tä maalõ kuklikal,
 pallõl[´] vadsol valgil:
 "Korgõst tulõ^q õks mul maalõ, kull[´]a sõsar,
 kallu^q, vanõmb imekana,
 maalõ liidä^q õks sa pehme leevä mano,
 3770 vala^q valgõ vadsa viirde!"
 Sõsar õks jäl kostõ korgõst,
 pill[´] sõnno pilve mant:
 "No kuulõ^q õks, mu sõsar noorõkõnõ,
 perämäne pisokõnõ!
 3775 Õga taha-i õks ma süvvä^q ime leibo,
 maama vatsko vaal[´]atuisi -
 kuu omma^q õks jo leevä^q kulusapa^q,
 taivah taheba^q vadsa^q,
 kõik õks mul suutõ sulasõ^q,
 3780 kõik puuho pudinõsõ^q!"
 Maast õks jäl kar[´]us kadsatõlli,
 silmäviil veerätelli:

- 3785 "Kuulõ^q õks, mu kullanõ sõsar,
vasinõ vanõp lats,
kodo tulõ^q õks sa ütest tunnikõsõst,
astu^q aost veit'ost!
No ai õks ma peele^q peränulka,
ai ala aknide,
peele^q omma^q õks mul tarõh taasperi,
3790 võllas kogone võõrildõ.
Ime om õks ar murõht murdunu,
meelepahha painunu -
kodo veerä^q õks sa kangast vidämähe,
märksahe mähhmähe!
3795 Õga mõista-i õks ma, armas, alostõlla,
mõista-i nipse^q nitsihe."
Kulla kostõ õks jäl näio kuu sisest,
ausa ao vaihõlt:
"Sõsar, mine^q õks sa küläst küüsümähe,
3800 töösõst talost tahtmahe!"
Sõsar õks jäl ikula kõnõli,
maast kõnõl' madaluistõ:
"Küläkene õks küll sääd küllüpäädi,
vald sääd vastupäädi!"
3805 Korgõst õks jäl üteli' kull'a sõsar,
meelimari manitsõlli:
"Õga saa-i õks imp minost minejät,
armast kanga alostajat!
Mine^q õks ar kodo, mu sõsar,
3810 kallu^q kodo, imekana,
sis keerä^q õks sa mino kirstu mano,
astu^q annivaka viirde!
Ummil kae^q õks sa silmil selgil,
tiiä^q kaia^q terävähe:
3815 miä om õks sääil komp kimmäp,
kua palk'na kõkõ paksõb,
miä om õks sääil kimbo keskaigah,
pardsi palk'na vaihõl -
pööreline õks om pühäserätt,
3820 keeroline kivodarätt,
kirä^q omma^q õks koh mitmõkeerolitse^q,
hani, mitmõharolitse^q!
Nuu^q omma^q õks mul kirä^q sis koedo^q,
armas sis alostõdu^q,
3825 kuna õks päivä var'ati,
kuu poigõ pututi.
Nuu^q andva^q õks sul kirätarkut,
märksa^q tähe^q märkut:
kirä pant õks kui kivoda pääle,
3830 säät pikkä peränulka,
sis naka^q õks sa kangast säädmähe,
armahe alostama!
Rätt pill õks sul sõnno peränulgast,
kirotollõs õks tä kivoda päält,
3835 sis läävä^q õks sul silmä^q hõpõtsõst,
silmäkolmu^q kullatsõst,
sis saat õks sa virk ne tark,
kogone kullus neio!
Kui nakat õks sa kangast kudamahe,
3840 suakollo kobimahe,
sis õks sa minno meeleh piä^q,
- mar'a, minno manitsõllõ^q,
tuulõlt saada^q õks sa tuhat tervüt,
sault sada ait'ummat!
3845 Sis tii õks ma ilma ilosapast,
pardsi päävä parebast,
kirjo näet õks sis kuta^q keeroliidse,
veere pääle viguriidse.
Sis pelgä-i õks sul kangas kadõhuist,
3850 illos rõivas imehtüist,
rõivas saasõ õks sul illos kui iä,
tasanõ kui talvõtii!"
Sõsar jätt' õks sis ikko vähämbälle,
silmalett veidembälle,
3855 sis kohend' õks tä umma kotikõist,
sääd' kar'a-salkunat,
sis nakas' õks tä kodo tulõmahe,
kaldõst kallumahe.
Sis tull' õks täl vasta vana naane,
3860 nurmõ otsah oholine.
Neio võtt' õks sis salkuna säläst,
leevatorba tur'o päält,
toolõ and' õks ar kuus kuklikko,
säidse säädüs-leeväkeist.
3865 Läsk- pallõl' õks sis -naane parebihe,
and' armu-ait'ummat:
"N'oo^q omma^q õks naa^q valgõ^q Peko vadsa^q,
vägimehe vinnütetü^q!"
Noid tundsõ õks küll vatsko vaenõ naane,
3870 kobõ kuurt kurvaline:
kulla lätsi^q õks et kotih korgõbast,
märsokah märksapast,
Peko omma^q õks et leevä^q pehmepä^q,
vägimehel vägeväpä^q.
3875 Neio kõnõ õks sis läts kulla kodo,
kulla kodo, mar'a majja.
Kott läts õks sis säläh kullatsõst,
hõõhkama hõbõhõst -
kuld jäänü^q õks oll' vatsko kottalõ,
3880 valgõ vadsa vaihõlõ.
Seni and' õks küll kulda tuu kott,
märksat rahha tuu mäso:
üte õks võti^q, tõõnõ sai,
kolmas laul' koti peräh
3885 läsä-õks-naase ait'ummast,
Peko pehmest leeväkesest.
Miä opas' õks küll sõsar korgõst,
illos ilma veere päält,
kui õks tä opas', nii oll',
3890 kui käsk', neio käve -
egä lätsi õks tä päävä pikebäst,
umah tarõh targõbast.
Neio kudi õks sis kangast, kodo kumas',
tekk' langa, tarõ tiras';
3895 neio kõnõ õks kõõ vidi sada saina,
vidi tuhat tulbavahet.
Kui naksi õks sis laat laskmahe,
nakas' turg tulõmahe,
kullakõnõ õks jo laul' koti peräh,
3900 märksa raha mässokah.

- Küll om õks tuu vali vaestõ annõ,
armulise ait´umma:
kõõ läävä^q õks nää^q kotih korgõbast,
pardsi raha paksobast!
3905 Näiokõnõ õks sis vell´olõ ütél´,
imekanalõ kadsat´:
"Kott om õks jo täüs kuldrahha,
hõbõhõtsõ^q hõõkasõ^q -
hummõn lääme õks mi suurdõ liina,
3910 ausahe alõvõhe!"
Vell´o õks sis kullõl´ sõsarõ sõna,
noorõ näio nuum´mise,
vell´o kuuld´ õks ka kulla kuminat,
taadre-latsõ^q laulo leivä^q.
3915 Vell´o keere õks ka ülest inne kikast,
astõ üles aiksahe,
vell´o võtt´ õks sis püssä pütü otsast,
taba taari haani päält.
Neiokõnõ õks sis ehe ilosahe,
3920 kallihe kabistõlli,
(veidü oll´ õks täl ilo-ehitit,
noorõl rõõmu-rõivit -
kar´a- lauli^q õks täl -rõiva^q kaartõh,
õüdsirõiva^q räästeh,
3925 liina kaldo õks tä kar´arõivil,
vali valgõl rābikol),
kulla- pand´ õks tä -toorba tur´o pääle,
võtt´ hõlma hõpõkoti.
Liina lätsi^q õks nää^q poolõ liikmahe,
3930 astma suurdõ alõvohe.
Vell´okõnõ õks kõõ püssä paugutõlli,
tulirauda tossutõlli -
vell´o peläs´ õks kõõ valla vargit,
kolga kur´ategijit.
3935 Sõsar õks jäl lausi meelestāni,
uma meele poolõstāni:
"Vell´o-õks-sa-kõnõ noorõkõnõ,
kallis imekanakõnõ,
kuld õks mul laul koti perāh,
3940 helehehe helisese^q,
vana laul õks küll taadre targastõ,
ruubletükü^q rohkõhe."
Tõõnõ- õks nää^q -tõõsõlõ kõnõli^q,
tõõnõtõõsõst küüsütelli^q.
3945 "Kua tulgu^q õks meid poiis^q putmahe,
koti perāst kobimahe,
tiidä^q anna õks mi Pekolõ pikāle,
vāgimehele veerādā!
Kangõlanõ õks sis juusk kaala mano,
3950 kõva näide kõhri mano,
tukõv haard õks sis miis tur´o pääle,
käänd käevarrõ pääle,
sis heit õks tä mõtsa mõtusillõ,
kand suurilõ kahralõ!
3955 Peko saat õks vai sinnā Siberihe,
kivimākki kiskmahe."
Sis lätsi^q õks nää^q liina lähkohe,
alõvu aia ala.
Lātsi õks vell´o tuuhtõ puute,

- 3960 kaldo tuuhtõ kaubamajja,
koh õks taad siide müüdiggi,
kalõvut kakutigi.
Vell´o ost´ õks sis siidi selgit,
kalõvut kallit.
3965 Vell´o kullõl´ õks sis tuud kuldseppā,
vali hõpõvalajat,
kel õks taa hõhas´ illos hõpõ,
suurõ^q sõlõ^q sõiratõlli^q.
Vell´o õks sis ost´ nii pall´o,
3970 kai ilo-ehitit
neioli sai õks kui kaal kaarikohe,
sai rind ristikohe.
Pääle ütél´ õks sis neioli noorõkõnõ,
kadsat´ kar´alatsõkõnõ:
3975 "Vell´o-õks-sa-kõnõ virvekene,
kallis imekanakõnõ,
hüā mine^q õks sa vell´o tuuhtõ puute,
marsis^q tuuhtõ magasinis,
vell´o, osta^q õks sa sālģā sinisārgi^q,
3980 maani massanāolitse^q!"
Vell´o kullõl´ õks sis sõsarõ sõna,
noorõ näio nuum´mise:
vell´o õks läts tuuhtõ puute,
marsse tuuhtõ magasinis,
3985 koh lauli õks taa tuvi tulba otsah,
puhas piho poodi lävel.
Tuvi õks sis ütél´: "Tulõ^q siiā!",
piho ütél´: "Piiri^q puute!"
Vell´o õks sis tougas´ tuvi puute,
3990 astõ piho au nimel.
Tuuhtõ pand´ õks tä puute tuhanit,
mito ruka ruubletükki -
vell´o ost´ õks sis sālģā sinisārgi,
maani massanāolitse.
3995 Tuvi õks sis laul´: "Tukõv saat!",
piho ütél´: "Pikk olt!"
Miā õks nää^q kotist kullutiva^q,
vällā liidi^q leti pääle,
tõõsõ^q astõ^q õks jäl raha^q asõmõllõ,
4000 kolmõvõrra kotte sai.
Tuud jovva-s õks nää^q kotte kulutada,
vällā mähke^q massõkast!
Vello ost´ õks sis ette hüā hobõsõ,
kõrgi ruuna kõrralitse,
4005 taadõ õks tä ost´ targa^q ratta^q,
rattakorvi korgõpa.
Ette õks nää^q panni^q hüā hobõsõ,
virga ruuna vehmrihe.
Vello võtt´ õks sis uhja^q umma kätte,
4010 piitsakõsõ tõistõ pekko,
kaldu^q õks nää^q pääle katõkese,
ilosahe imelatsõ^q.
Vello õks sis uhjo hel´otõlli,
valimit valvaskõlli,
4015 hopõn õks hell´o minemā,
piisõ jalgo pill´mahe.
Liina õks sis korsna^q kumardõlli^q,
tarõ paja^q painutõlli^q

- tubli õks ruuna turnahuist,
4020 helehehe hirnahuist.
Nii õks nää^q kõvastõ sõidiva^q,
kodo virgastõ veerevä^q,
suur juusk õks kui vesi sulõngust,
veerüs vesi veskihe -
4025 nii õks nää^q rutto kodo saiva^q,
veerivä^q velisihe.
Müüdä lätsi^q õks kui küläst kümnest,
saiva^q saasta talost,
kua õks sis ütél': "Kunigas lätt!",
4030 mõni ütél': "Mõisnik sõit!"
Sõsar õks naard' korgõst,
tark lats taivast,
kurva sõit õks et vell'õ korgõ muudo,
iku-sõsar ilosahe.
4035 Ese murd' õks sis vasta moro pääle,
vana tull' õks jal ese ilosahe.
Hüä oll' õks sis ese meekekene,
kerge vana keelekene:
"Must õks jal ruun muhaskõllõs,
4040 suur hiir hirnaskõllõs -
ega lasõ-s õks tä külälä maada,
külä sulasil suigahta."
Jälke sai õks näil siidene sõsar,
kalõvunõ imekana.
4045 Kui elle õks tä kuu, kasvi kats,
kolmandal õks sis sai korgõ näio.
Kui tull' õks sis pühanes päiv,
kaldo kallis aokõnõ,
(oll' õks tuu näio loonatar,
4050 loonatar, kadokavval -
pää sugõ õks kõõ sulastõ tarõh,
jala^q känge õks jal kar'ustõ kambreh;
suur kasve õks tä sulastõ tarõh,
kallis kar'ustõ kambreh),
4055 näio sääd' õks sis ilo-ehtehe,
pand' rõõmurõivehe,
pääle pand' õks tä kalle^q kaaladse^q,
pand' ehte^q ilosa^q.
Näio sai õks sis munast muutsap,
4060 kanamunast kallep:
päävä- sai õks tä -lill pääle kaia^q,
mesimari mano minnä^q.
Vell'õ pand' õks sis sälgä sinisärgi,
maani massanäolitse,
4065 päähä pand' õks tä kõõridõ kübärä,
kaala Narva kaalaräti.
Katõkeske õks nää^q keere^q kerikohe,
vell'õga õks jäl astõ^q alõvuhe.
Nimä^q piire^q õks küll Peko kerikohe,
4070 astõ^q Peko alõvuhe -
sinnä õks kõik keere kitu-rahvas,
astõ^q au-inemise^q.
Peko õks ka naard' kavvõndõst,
pardsi pall'õ maa takast,
4075 neio om õks et lillirõivil,
tuvi toomõhäälmil,
ehtekese^q õks kõik paistsõ^q pall'õ maad,

- välge^q väega kavõndõhe.
Kõik nakas' õks kerik kihetämä,
4080 kihetämä, rähētämä
näio õks ilo-ehtit,
kabo rõõmurõivit.
Neio keere õks sis vällä kerikost,
astõ vällä alõvust.
4085 Vällä lätsi^q õks nää^q muutsa moro pääle,
kulladsõ kundi pääle.
Mano tull' õks sis tuhat tundjat,
mitosada saldjat,
mano tulli^q õks kõik kolga kosilasõ^q,
4090 suurõ nulga noorõmehe^q.
Sis visse^q õks nää^q jutto viguriist,
kinnä mitmõkeerolist.
Neio aja-s õks jutto kavva aigo,
saista-s näide sagarikko -
4095 neio läts õks ar mant, kae-s taadõ,
astõ kodo ausahe.
Kodo uma õks tä velega viirdõ,
astõ au-kübärägä.
Pekokõnõ õks jäl vasta tull',
4100 vägimiis mano viirdõ.
Peko õks sis ai pikkä jutto,
tõtõ kõva tõmõlli:
"Kuulõ^q õks sa, illos näiokõnõ,
kallis näküis kabokõnõ!
4105 Hummõn saada õks ma Kuu kosjullõ,
Päävä- veese õks jäl -poig poolõ tuupe -
kas õks jäl tandsit taivahe,
Kuu pujalõ tulõdõ?"
Näio jäi õks sis kogone kurva,
4110 pardsi väega pahano.
Näio õks sis ikk' ilma-väega,
kallis väega kahitsõlli:
"Üts om õks jo tark taivah,
kullus sõsar korgõh,
4115 säält saa-i õks ma kodo kost'mahe,
armas aigo viitmähe -
sis ime õks meil kogone koolõs,
maama kurval maalõ viijäs!"
Peko õks sis lausi meelestäni,
4120 vägimiis veerätelli:
"Sis saada-i õks ma Kuud kosjollõ,
Päävä veljo viinoga -
väega olt õks viil nuur näiokõnõ,
paha-kassuj kabokõnõ!
4125 No mullõ õks sa ütle^q õigus,
kõrda kätte kõnõlõ^q:
kui nak's õks sul au astmahe,
kitt tarõh kihkmahe,
au- nakas õks kui -laud astuma,
4130 leemeliud liikuma -
neio, võta^q õks sa Pekot truuus'kast,
salli^q sa javanõbast!"
Neiokõnõ õks sis naard', eis' ütél',
vell'õ kõnõl' veerüsähe:
4135 "Kui õks sa tulõt, sis mi võta,
kutsumõ korgit!"

- Peko õks sis ütél': "Mine^q kodo,
kallu^q kodo, hüä kabo!"
Neio keere õks sis kodo kibõhõhe,
4140 vell'õ virgastõ viird'.
Neio saa-s õks riiso^q rõivilt,
kapistada kaalatsit,
mitmõ^q olli^q õks jo kos'a^q kua takah,
ausa^q viina^q aia veereh.
4145 Neio kõist õks kõik kisi^q kirotaja^q,
kaiva^q kantora vanõmba^q,
kõik timmä õks ka möldre^q kosõva^q,
kivipidäjä^q kihlisi^q.
Ese käsk' õks kõõ minnä^q möldrele,
4150 keertä^q kivi pidäjäle,
möldre saasõ õks et mati maatõh,
külimitu küle pääl.
Kuvvõ- täl õks küll -kümne^q kos'a^q käve^q,
viiekümne^q viina^q veere^q.
4155 Kulla mõista-s õks tä kohege minnä^q,
virve kellege veertä^q.
Sinnä käve õks küll summõ sorijit,
kimpa keelekandjit.
Vana oll' õks näil ese ilmatark,
4160 tätä tähelepannja:
ese kor'as' õks ka miist meelelist,
kassa kaala-arvolist.
Ese õks ka tundsõ tuu poisi,
mehe meelet kotosit,
4165 kua juu-s õks viina sukugi,
tõmba-s piipo pissugi.
Esekene õks ka kor'as' kosilaist,
tarka miist meelütselli -
möldre ütél' õks tä poigõ punatsõpast,
4170 teräjuhjat teräväpäst.
Ese jei õks sis kos'a^q kogonest,
neio viina^q viimätsest.
Ese pand' õks sis likko linnasõ^q,
vei ojja ollõterä^q.
4175 Au- nakas' õks -laud astmahe,
leemeliud liikuma.
Neio läts õks sis nurmõ nulga pääle,
kodonurmõ kolga mano,
päähä veerät' õks tä verevä kübärä,
4180 kätte mõrs'a käeräti.
Sis näio õks tä Kuulõ kumard',
mõrs'a Pääväle painut':
"Kuu, lasõ^q õks sa kodo mu sõsar,
Päiv, kallist imekana!"
4185 Sõsar õks jäl keelilä kõnõli,
umal suul sorahõlli:
"Kui lää õks ma maalõ, sõsarõni,
ese musta moro pääle,
Kuukõnõ õks sis kogone kuijos,
4190 Päävä latsõ^q lakk'a läävä^q!
Määne sullõ õks sis saasõ sajaväiv,
astus au-pääväkene?
Sis saa-i õks sul kolk kokko tulla^q,
veerekene mano veertä^q.
4195 No mine^q õks ar kodo, mu sõsar,
- astu^q kodo, au-lats -
sullõ tii õks siist ilma ilosast,
pääs'õ päävä valusast,
sis saasõ õks sul illos elämine,
4200 väega kallist kasumine!"
Pekokõsõ õks nää^q kutsi^q truuks'kast,
sallõ^q sajavandõmbast.
Pekol oll' õks ka kiijor kinä hopõn,
tammõnui tark täkk.
4205 Kui sinnä õks sis saja sisse sõit',
kosilanõ kodo tull',
sõit' õks sis sisse säksa saja,
kunigidõ kosilanõ:
kõik olli^q õks naa^q hiiro^q lilletetü^q,
4210 palmido^q papril.
Peko läts õks sis vasta piiri pääl,
keere mano kiijoral.
Kiijor õks ütél': "Kiil'ke^q hinnäst!",
tammõnui õks jäl käsk' tassa olla^q.
4215 "Kavva lasõ-i õks mi saista^q saarõ pääl,
peiol olla^q piiri pääl -"
Peko õks kiijor keerätelli,
nui kõnõl' nobõhõhe,
"neio pühke õks meil tarrõ tandseh,
4220 kasõ lauda laulõh!"
(Piä-s õks näio purust tarrõ,
taha-s põhust põrmandot).
Tull' õks sis sisse saia-saja,
miihõngudsõ^q mehe^q.
4225 Nii oll' õks ka illos ilmakõnõ,
paha-vallus pääväkene:
taivas õks kõik vasinõ valas',
maa hõhas' hõbõhõnõ.
Kõik õks naa^q paistsõ^q saibapaari^q,
4230 ruudja^q olli^q õks kui kogone kulladsõ^q.
Kokko piire õks küll rahvast pilva muudo,
veere kokko vihma värke.
Peko õks kõõ kergüt kiijorat,
tammõnuia tahvatsõlli.
4235 Ilosahe õks kõõ olde, ausahe,
kosilanõ õks jäl oll' kullatsõhe.
Neio viide õks sis kotost kulusahe,
ese majast ilosahe.
Ese nakas' õks kui leibä lõikama,
4240 poolildõ pool'oldama,
Peko õks sis kergüt' kiijorat,
kullast nua koputõlli:
"No kuulõ^q õks sa, hüä tsõdõ ülä,
kahharpää neio kasa!"
4245 Umast viit õks ar kotost kogonest,
ese majast igäväst -
kuur naaku^q õks teid kost' ma kutsmahe,
sisu säääl elämähe!"
Peko and' õks ka leeväle jakko,
4250 kulla koorõlõ ikä,
pääle and' õks jäl ikä eläjillõ,
kallist armo katõlõ.
Sedä õks jäl ütél' pikk Peko,
vägimiis veerätelli:

- 4255 “Pangõ^q õks ti kotte kuri miil,
kalg´ süä kaotagõ^q,
Peko naakõ^q õks ti keppe pelgämä,
sedä kimmäst kiijorat!”
Sis lätsi^q õks nää^q kotost minemähe,
4260 umast majast mars´ mahe.
Ilosahe õks nää^q lätsi, ausahe,
möldre kodo kulusahe.
Vasta õks jo kiuhi^q kivipoolõ^q,
teräkol´o^q tiiro leivä^q:
4265 “Kinnä tuvvas õks no kivi pühkjät,
kivi tolmo tundjat!”
Hummõn nakas´ õks sis vakk valamahe,
kirst perrä kiirdmähe.
Peko pand´ õks sis kiijora ette,
4270 tammõnuia taosihe,
pääle õks tä keerät´ neio kirstu,
kangla vei õks jäl all suurt kaste.
Peko kutsu-s õks külla nõstmahe,
küläpoissa putmahe.
4275 Peko istõ õks sis kirstu ede pääle,
kuldataba kottalõ.
Truuska õks eis´ hõigas´ torõhõhe,
kangõlanõ kallehe:
“Nu õks ti kuulkõ^q, hõpõ hõim,
4280 hõpõ hõim, sorrõ sugu!
Rutto kaegõ^q õks no hõim hõõlahe,
suur sugu sorõhõhe!”
Peko õks sis keerät´ kiijorallõ,
tammõnuialõ taat´:
4285 “Kuulõ^q õks sa, kiijor, kiso^q kirsto,
nui, sõida^q nobõhõhe!”
- Õga õks nää^q sõida-s tunne aigo,
viidä-s viit minotit -
touksi^q õks nää^q rutto kui tuul,
4290 väega rutto kui välk.
Kiijor õks sis laul´ kibõhõhe,
nui laul´ nobõhõhe:
“Neio-õks-sa-kõnõ noorõkõnõ,
mi meelimar´akõnõ,
4295 koh õks sa olt, uika^q vasta,
koh hingät, tii^q hellü,
uika^q õks vasta sa ummilõ,
tii^q hellü sa hõimulõ!”
Kiijor õks nõst´ neio kirstu,
4300 sääd´ sinnä seenitsehe.
Peko oll´ õks ka saja peremiis,
korgõ vaka kubijas.
Koh õks no kohke saja^q omma^q,
mõnõl poisil pulma^q omma^q,
4305 Peko käüse õks ka vaim valda piti,
librik kõike lindõllõs.
S´oo oll´ õks no pikk Peko laul,
vägimehe veerätüs.
Kink lätt õks no pekko Peko laul,
4310 vägimehe veerätüs,
lukko pangõ^q õks ti Peko lukmõkõsõ^q,
ajalehte arotagõ^q,
sis saatkõ^q õks ti liinolõ lukõ^q,
esändillõ imehtellä!
4315 Tuhandillõ õks sis saasõ tuumatõlla,
Pekot saasõ õks sis saalõ tiidä,
miä om õks taa Anne arotanu,
Vabarna valmistanu.

ERA II 145, 141/380 < Järvesuu v., Tonja k. - Mihkel Vabarna < Anne Vabarna (1930).